
Dr Ubavka Vujošević Cica

(1930–2015)

Jedan život koji je snažno pulsirao, zračio energijom, dobrotom, optimizmom, ljudskošću se ugasio, preminula je dr Ubavka Cica Vujošević. Smrt – ta naša jedina izvesnost i sudbina – opet je pobedila život. Carstvo večnosti je obogaćeno za jednog pravog čoveka, a svi mi koji smo je poznavali, saradivali i družili se sa njom, osiromašeni smo i ožalošćeni.

Ubavku Vujošević su iznedrili časni roditelji 1930. godine u Sarajevu, gde je završila gimnaziju. Studirala je u Beogradu na Novinarsko-diplomatskoj školi, a 1957. završila je Filozofski fakultet, grupu za istoriju na Beogradskom univerzitetu. Od 1956. radila je u Istorijskom arhivu grada Beograda, a od 1959. u Istorijskom arhivu CK SKJ, zatim u Institutu radničkog pokreta naroda Jugoslavije, odnosno Institutu za izučavanje radničkog pokreta i Institutu za savremenu istoriju i, na kraju, u Odeljenju za arhiv i dokumentaciju Predsedništva CK SKJ, odnosno Arhivu Jugoslavije.

Doktorirala je 1977. godine na Filozofskom fakultetu u Prištini sa tezom „Zaoštavanje krize u KPJ i borba antifrakcijskih snaga za jedinstvo Partije i radničkog pokreta (1925–1928)“. U Institutu za savremenu istoriju stekla je zvanje viši naučni saradnik. Kao autor ili koautor napisala je više radova iz istorije radničkog i komunističkog pokreta Jugoslavije i aktivno učestvovala u priređivanju izvora iz istorije KPJ. Ostao je njen rad, kojem je posvetila desetine godina predanog istraživačkog rada u zemlji i Sovjetskom Savezu, o Jugoslovenima stradalim u staljinističkim čistkama. Zbog značaja problematike (biografije oko 600 jugoslovenskih komunista stradalih u Sovjetskom Savezu) ovaj rukopis treba svakako posthumno objaviti.

Ubavka je bila zanimljiva i svestrana ličnost. Njen život i delo, a oboje su bogati, dosledno revolucionarno-humanističko i naučno-istraživačko

opredeljenje, etički principi koje je uvek uvažavala zaslužuju svako poštovanje. Ona je posedovala duh samoostvarivanja, a ne samoveličanja; svojim životom i radom spajala je prošlost i sadašnjost, baštinila znanje i prijatelje, spajala ozbiljnost u radu sa velikom radoznalošću, nastojala da spozna složeno biće istorije, svesna da su sadašnjost i budućnost svrha istorije.

Iz relativno bogatog historiografskog opusa (članci, rasprave, hronologije, prilozi, priređivanje istorijskih izvora i drugo) navodimo neke njene radove: „Učešće žena u radničkom pokretu Beograda 1903–1914“, Godišnjak grada Beograda, VII, Beograd 1961; „Moša Pijade, novinar, publicista i prevodilac“, Prilozi za istoriju socijalizma 4, Beograd 1967; „Strujanje i odnosi u sindikalnom pokretu (1921–1929)“, 50 godina revolucionarnog radničkog pokreta u Jugoslaviji, Beograd 1969; „Sudski proces komunistima juna 1934“, Vojni glasnik, 11, Beograd 1969.

Posebno je vredna njena monografija „Tito u Beogradu“, u kojoj su prikazani Titov dolazak i aktivnost u Beogradu do sredine 1941. godine, kao i priređivanje prvog toma „Sabranih dela Josipa Broza Tita (1926–1928)“, Beograd 1977.

Ubavka je koautor značajne „Hronologije naprednog radničkog i narodnooslobodilačkog pokreta Beograda“, Beograd 1960, kao i priređivač značajnih istorijskih izvora: „Moša Pijade o umetnosti“, Beograd 1963; „Moša Pijade – izabrani spisi, knjiga 1–2“, Beograd 1964; „Kosta Novaković Makedonija Makedoncima! Zemlja zemljoradnicima; Oktobar u Jugoslaviji 1919–1945“, Čačak 1966.

Vredni su i njeni prilozi „Iz prepiske Filipa Filipovića i Dimitrija Tucovića“ kao i „Prilozi za istoriju socijalizma“, 1, Beograd 1964; „Novi podaci o delatnosti Filipa Filipovića“, Prilozi za istoriju socijalizma, 5, Beograd 1968, „Pisma Ilije Milkića upućena Lenjinu i Komunističkoj internacionali“; „Pisma Filipa Filipovića rukovodiocima Seljačke internacionale u Moskvi 1926–1930“, Prilozi za istoriju socijalizma, 10, Beograd 1976.

Ubavka Cica Vujošević je odživela svoju ljudsku prolaznost skromno, časno, stvaralački. Iako je živela u vreme u kome se niko ne može smatrati nevinim, ona nikada nije bila na kolenima duha, uvek je tragala za istinom, za ljudskošću. Ona je dokaz da su odbrana dostojanstva i ljudskosti sam život, ona je rođena da svom narodu bude od koristi, ona nikada neće boraviti u zaboravu svojih savremenika.

Miroљub Vasić